MALTA

QORTI CIVILI
PRIM' AWLA

ONOR. IMHALLEF
ANTHONY ELLUL

Seduta tat-12 ta' April, 2012

Rikors Numru. 829/2011

HSBC Bank Malta plc

Vs

Pirella Supermarkets Limited

Permezz ta' kuntratt pubbliku tat-28 ta' Jannar 2002 fl-atti tan-nutar Dr Pierre Cassar, gie miftiehem li l-intimata *'…constitutes itself real, certain and liquid debtor in favour of the Bank which accepts in the sum of nine hundred and seventy thousand nine hundred and sixty lira thirty cents (Lm970,960.30) by way of capital and twenty four thousand and twenty seven lira forty seven cents (Lm24,027.47) by way of debt accrued interest to date with regards to the overdraft account ; and thirty thousand and twenty five lira ninety one cents (Lm30,025.91) by way of capital and seven hundred and thirty nine lira*

ninety four cents (Lm739.94) by way of debt interest accrued to date with regards to the loan account.'.

F'dan il-procediment ir-rikorrenti qeghda titlob lill-qorti sabiex dan it-titolu ezekuttiv jerga' jsir ezegwibbli peress li kienu ghaddew tlett snin (Artikolu 258 tal-Kap. 12).

Skond l-istess ftehim il-kundizzjonijiet ta' hlas kellhom isiru mill-bank bil-miktub.

Bejn il-partijiet m'huwiex kontestat li l-kuntratt tat-28 ta' Jannar 2002 hu titolu ezekuttiv. Madankollu l-intimata qeghda ssostni li:-

i. Il-kuntratt m'ghadx ghandu effett legali ghaliex *'l-obbligazzjoni hemmhekk miftiehma giet maqtula b'novazzjoni, kif jirrizulta wkoll mid-dokument imressaq mill-Bank rikorrent bhala Dok. HSBC4'*.

ii. Il-kreditu m'huwiex cert, likwidu u dovut peress li l-bank kien dahal fi ftehim dwar dilazzjoni fil-hlas. Ghalhekk il-bank m'ghadx ghandu titolu ezekuttiv.

iii. Il-bank ma jistax ighaddi ghall-esekuzzjoni tal-kuntratt tat-28 ta' Jannar 2002 ghaliex hemm ftehim iehor li bih l-intimata nghatat zmien ghall-hlas, u liema ftehim jibqa' fis-sehh sakemm ma jigix xolt permezz ta' dikjarazzjoni gudizzjarja.

Il-qorti ma taqbilx mat-tezi tal-intimata. Novazzjoni hi mod kif tispicca obbligazzjoni. Skond l-Artikolu 1179 meta debitur jikkuntratta dejn gdid mal-kreditur li jitqieghed flok il-qadim, id-dejn l-antik jispicca. L-Artikolu 1181(1) tal-Kodici Civili jipprovdi *'ma hemmx novazzjoni jekk l-obbligazzjoni l-qadima ma tigix maqtula, ghalkemm tigi mibdula.'*. Hekk ukoll in-novazzjoni *'mhix prezunta ; l-intenzjoni li ssir ghandha tidher bic-car.'* (Artikolu 1180[2]).

Fis-sentenza **Mary Borg et vs Joseph Micallef** tat-22 ta' Ottubru 1998, il-Qorti tal-Appell (Inferjuri)[1] osservat:-

"Kif ga gie deciz mill-Onorabbli Qorti ta' l-Appell fis-sentenza taghha tal-25 ta' Mejju, 1956, in re Paul Koludrovich vs Carmelo Muscat, ikun hemm novazzjoni oggettiva meta ssir obbligazzjoni gdida li tigi sostitwita ghal ohra pre-ezistenti li b'hekk tigi estinta. Izda b'ligi espressa, in-novazzjoni ma tistax tigi prezunta u l-animus novandi ghandu jirrizulta b'mod car u univoku. Inoltre, 'in-

---

[1] Imhallef Carmelo Agius.

novazzjoni oggettiva tacita ghandha tirrizulta minn inkompatibilita bejn l'id quod actum est u l-eskluzjoni tal-volonta' li ssir novazzjoni' (Vol. XXIX.iii.80). Inoltre ma hemmx novazzjoni jekk l-obbligazzjoni l-antika ma tigix maqtula, imma sempliciment modifikata (Vol. XXXI.i.753), ghaliex billi ssir modifikazzjoni fi ftehim, ma tavverax ruhha novazzjoni bejn il-partijiet, jekk ma kienx hemm l-intenzjoni li ssir obbligazzjoni gdida in sostituzzjoni ghall-antika, li tigi mill-partijiet imhassra (Vol. XXXV.ii.607).”.

Il-Qorti tal-Appell kompliet biex tikkonferma li f'kaz ta' dubju, in-novazzjoni ghandha tigi eskluza.

Id-dokument li l-intimata ghamlet riferenza ghalih hi ittra tal-bank datata 14 ta' April 2004 mibghuta lill-intimata u fejn il-bank ikkonferma li kien lest li jaccetta s-somma ta' Lm880,000 ghas-saldu diment li l-bank jircievi pagament ta' Lm100,000 kull sena b'sehh mit-30 ta' April 2005. F'nota pprezentata mill-intimata fid-9 ta' Frar 2012 iddikjarat li ma zammitx mal-modalitajiet ta' hlas kollha li jissemmew fl-ittra. Min-naha tieghu l-bank isostni li gialadarba l-intimata ma onoratx il-pagamenti, kellu kull dritt li jipprocedi bl-ezekuzzjoni tal-kuntratt ta' kostituzzjoni ta' debitu tat-28 ta' Jannar 2002 peress li ghadu jorbot lill-partijiet. Mill-ittra tal-14 ta' April 2004 hu evidenti li l-commitment tal-bank kien soggett ghall-kondizzjoni li d-debitrici taghmel il-pagamenti bil-mod kif jinghad f'dik l-ittra. Gialadarba ma zammitx mar-repayment programme li ppropona l-bank, l-intimata ma tistax tipprova tiehu beneficcju minn dan id-dokument. Fl-ittra jinghad car u tond li l-bank kien lest jircievi Lm800,000 in full and final settlement *'......**provided** that the said sum is received as follows.......'*. Imkien ma jinghad li l-bank kien qieghed jirrinunzja ghal dak li kien intitolat ghalih skond il-kuntratt ta' kostituzzjoni ta' debitu. Sahansitra fl-istess dokument jinghad *“Without Prejudice”*, li jkompli jsahhah il-fehma tal-qorti li ma kienx hemm *animus novandi* imma sempliciment disponibilita min-naha tal-bank li jekk id-debitrici tonora r-repayment programme ma tezercitax il-jeddijiet taghha skond il-kuntratt tat-28 ta' Jannar 2002. Meta ntbaghatet l-ittra tal-14 ta' April 2004 ma kenitx l-intenzjoni tal-bank li tinholoq obbligazzjoni gdida. Il-qorti hi konvinta li l-bank sempliciment ghazel li jissospendi l-ezekuzzjoni tal-kuntratt tat-28 ta' Jannar 2002, u dak li

jinghad fl-ittra tal-14 ta' April 2004 ma kienx ifisser l-estinzjoni tal-obbligazzjoni originali. Hu evidenti li l-bank ried jipprova jasal f'arrangament mad-debtrici biex jaghlaq il-pendenzi. Pero dan ma jfissirx li sar xi dejn gdid. Id-dejn kien l-istess wiehed, ghalkemm jidher li l-bank kien lest li jaccetta riduzzjoni tal-ammont dovut u l-hlas isir fuq perjodu ta' tmien snin. Dan dejjem pero bil-kondizzjoni li d-debitrici tonora l-arrangament li ppropona l-bank. Fil-fehma tal-qorti r-raguni tghidlek ukoll li kieku l-intenzjoni tal-bank kienet il-holqien ta' obbligazzjoni gdida, kien isir kuntratt pubbliku iehor fejn jinghad li l-att tat-28 ta' Jannar 2002 m'ghadux ighodd. Gialadarba d-debitrici ma onoratx l-arrangament li ppropona l-bank, allura l-kreditur ghandu kull dritt li jinvoka t-titolu ezekuttiv li ghandu fil-konfront tal-intimata. Il-bank kien lest li jissaporti lill-intimata u jaghtiha iktar zmien sabiex tonora l-obbligi kuntrattwali. B'daqshekk ma jfissirx li tilfet it-titolu ezekuttiv li ottjeniet bis-sahha tal-kuntratt tat-28 ta' Jannar 2002. Inoltre, ir-riduzzjoni ta' parti mill-garanziji li qeghdin jaghmlu tajjeb ghad-dejn ma ssarrafx fl-estinzjoni tal-obbligazzjoni originali[2]. Garanziji huma accessorji ghall-obbligazzjoni principali, u l-ghoti jew riduzzjoni taghhom ma jatux lok ghal novazzjoni. Kieku sehhet novazzjoni, kontestwalment kienu jispiccaw il-garanziji kollha gialadarba huma accessorji ghall-obbligazzjoni originali. Pero' tant ma kienx hemm *animus novandi*, li kien hemm biss riduzzjoni ta' parti mill-garanzija. Il-qorti lanqas ma taqbel mat-tezi tal-intimata li l-bank kellu jaghmel kawza biex jigi ddikjarat li l-intimata tilfet il-beneficcju taz-zmien[3].

Il-qorti hi tal-fehma li bl-ittra tal-14 ta' April 2004 il-bank ma kellu l-ebda intenzjoni li jirrinunzja ghat-titolu ezekuttiv li m'hemmx kwistjoni li kellu bis-sahha tal-kuntratt bil-kuntratt tat-28 ta' Frar 2002. Hu maghruf li r-rinunzja trid kif osservat il-Prim'Awla tal-Qorti Civili (Imhallef Tonio

---

[2] Fil-kawza **Bank of Valletta plc vs Abbazia Co. Limited** deciza mill-Prim'Awla (Imhallef Raymond Pace) fil-5 ta' Mejju 2011, inghad *"..... mhux bizzejjed sabiex isehh novazzjoni li jkun hemm xi koncessjoni jew anke xi ftehim dwar xi aspett accessorju tal-obbligazzjoni ta' qabel, imma tkun sehhet biss bidla fl-amministrazzjoni jew l-estent taghha (John's Garage Limited vs Nicholsons The Supermarket Ltd – A.I.C. (PS) – 22 ta' Gunju 2005).".*

[3] Ara nota ta' sottomissjonijiet prezentata fis-26 ta' Marzu 2012.

Mallia) fil-kawza **Jun Lui et nomine vs Salomo Ulrich nomine** deciza fit-3 ta' Ottubru 2002:- *"Rinunzja ta` dritt, hu risaput, trid tkun cara, inekwivoka u turi l-intenzjoni cara tat-titolar tad-dritt li kien qed iwarrab l-istess. Il-fatt li minnu tista' tigi dezunta r-rinunzja, jrid ikun wiehed li juri (a) il-volonta' preciza li d-dritt qed jigi abbandunat, u li (b) l-fatt huwa assolutament inkonciljabbli mal-konservazzjoni tad-dritt."*. Il-qorti m'hijiex sodisfatta li bl-imsemmija ittra l-bank kien qieghed f'dak l-istadju jirrinunzja ghal dak li diga' kellu.

Konsiderazzjoni tal-ahhar li l-qorti tqies li hi rilevanti, tirrigwarda s-somma ta' Lm880,000 li tissemma fl-ittra tal-14 ta' April 2004. Fl-ittra jinghad li l-bank hu lest li jircievi din is-somma ghas-saldu tad-dejn kollu, diment li jsir il-hlas fid-dati stipulati. Hu evidenti li l-offerta saret taht kundizzjoni. Il-bank m'huwiex obbligat li jaccetta Lm880,000 ghas-saldu tad-dejn li l-intimata ghandha mal-bank. Din kienet marbuta mal-kundizzjoni li jsir il-hlas fid-dati li jissemmew fl-imsemmija ittra. Gialadarba l-hlas ma sarx, il-bank m'ghandu l-ebda obbligu in kwantu l-obbligazzjoni ma gietx fis-sehh[4]. Konsiderazzjoni ohra li tkompli ssahhah il-fehma tal-qorti li ma sehhitx novazzjoni.

Ghaldaqstant, tichad l-eccezzjonijiet tal-intimata u tilqa' t-talba tar-rikorrenti billi terga' tirrendi ezegwibbli l-kuntratt tat-28 ta' Jannar 2002 pubblikat min-nutar Dr Pierre Cassar kopja ta' liema hi annessa mar-rikors promotur.

Spejjez a karigu tal-intimata.

< Sentenza Finali >

-------------------------------TMIEM-------------------------------

[4] Artikolu 1063(2) jipprovdi li obbligazzjoni maghmula taht kundizzjoni sospensiva **ma tezistix qabel issehh il-grajja**; *"In generale deve dirsi che la condizione puo' collegarsi ad un termine nel senso che le parti possono procedere ad una determinazione temporale del contratto subordinando tuttavia l'efficacia o la risoluzione di esso alla circostanza che per quella data sia accaduto o non accaduto un determinato evento."* (Diritto Civile (III), Il Contratto C. Massimo Bianca, Giuffre' pagna 512)